

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Aralık - 2017

Hazırlayan: Aslı VAZ

İÇİNDEKİLER

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.2.	TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.	DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.1.	İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	5
1.2.2.	ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	8
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	10
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	12
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA VE TURİZM GİDERİ	15
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA	15
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	18
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	20

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA (İLK 3 ÇEYREK) GÖRE DAĞILIMI

2017 yılında ülkemize gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %14,78 oranında bir artış ile 35.473.832 olmuştur.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI (%)		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.426.149	1.594.400	1.521.249	1.384.622	11,80	-4,59	-8,98
ŞUBAT	1.708.255	1.751.380	1.631.277	1.494.891	2,52	-6,86	-8,36
MART	2.197.885	2.269.962	2.034.471	1.944.942	3,28	-10,37	-4,40
NİSAN	3.010.627	2.768.482	2.219.619	2.498.489	-8,04	-19,83	-99,89
MAYIS	4.330.933	4.187.786	3.029.374	3.388.560	-3,31	-27,66	11,86
HAZİRAN	4.794.562	4.482.621	2.902.139	3.962.416	-6,51	-35,26	36,53
TEMMUZ	5.829.607	6.131.213	4.211.530	5.845.933	5,17	-31,31	38,81
AĞUSTOS	5.816.977	5.656.083	3.709.503	5.305.838	-2,77	-34,42	43,03
EYLÜL	4.773.251	4.708.032	3.412.154	4.691.972	-1,37	-27,52	37,51
EKİM	3.821.286	3.688.684	2.853.430	3.381.691	-3,47	-22,64	18,51
KASIM	2.025.739	2.055.549	1.699.949	1.993.329	1,47	-17,30	17,26
ARALIK	1.891.975	1.819.877	1.681.985	2.077.140	-3,81	-7,58	23,49
TOPLAM	41.627.246	41.114.069	30.906.680	35.473.832	-1,23	-24,83	14,78
12 AY TOP.	41.627.246	41.114.069	30.906.680	35.473.832	-1,23	-24,83	14,78

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Aralık Bülteni/

(*) TÜİK tarafından çeyrek dönemlerin sonunda açıklanmaktadır.

1.1.1. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılı Aralık ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı ayına göre %30,84 oranında bir artışla 1.703.789 olmuştur. Aralık ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 7.833 (%0,46) günübirliktir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI (%)		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.146.815	1.250.941	1.170.333	1.055.474	9,08	-6,44	-9,81
ŞUBAT	1.352.184	1.383.343	1.240.633	1.159.833	2,30	-10,32	-6,51
MART	1.851.980	1.895.940	1.652.511	1.587.007	2,37	-12,84	-3,96
NİSAN	2.652.071	2.437.263	1.753.045	2.070.322	-8,10	-28,07	18,10
MAYIS	3.900.096	3.804.158	2.485.411	2.889.873	-2,46	-34,67	16,27
HAZİRAN	4.335.075	4.123.109	2.438.293	3.486.940	-4,89	-40,86	43,01
TEMMUZ	5.214.519	5.480.502	3.468.202	5.075.961	5,10	-36,72	46,36
AĞUSTOS	5.283.333	5.130.967	3.183.003	4.658.463	-2,88	-37,96	46,35
EYLÜL	4.352.429	4.251.870	2.855.397	4.076.630	-2,31	-32,84	42,77
EKİM	3.439.554	3.301.194	2.449.948	2.992.947	-4,02	-25,79	22,16
KASIM	1.729.803	1.720.554	1.353.280	1.652.795	-0,53	-21,35	22,13
ARALIK	1.580.041	1.464.791	1.302.157	1.703.789	-7,29	-11,10	30,84
TOPLAM	36.837.900	36.244.632	25.352.213	32.410.034	-1,61	-30,05	27,84
12 AYLIK TOP	36.837.900	36.244.632	25.352.213	32.410.034	-1,61	-30,05	27,84

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Aralık Bülteni

2017 yılı Ocak-Aralık döneminde ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %27,84 oranında bir artış göstererek 32.410.034 olmuştur. 2017 yılı Ocak-Aralık döneminde ülkemize gelen 32.410.034 yabancı ziyaretçinin 366.861'i (% 1,13) günübirlikçidir.

Ocak-Aralık döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- 1-İstanbul** %33,11 (10.730.510)
- 2-Antalya** %29,26 (9.482.050)
- 3-Edirne** %9,77 (3.165.839)
- 4-Artvin** %8,23 (2.666.046)
- 5-Muğla** %6,12 (1.982.468)

Tablo 3'e göre, 2017 yılı Ocak-Aralık ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ilk beş ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, İran, Gürcistan ve Bulgaristan'dır. Avrupa'dan gelen ziyaretçi sayısında geçen yıla göre %27,84 oranında artış, Rusya Federasyonu'ndan gelen ziyaretçi sayısında %444,35 oranında artış gözlenmektedir.

Tablo 3. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Aralık)

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2015	2016	2017*	2016/2015	2017/2016
Cezayir	171.873	176.233	213.333	2,54	21,05
Fas	109.775	87.660	114.155	-20,15	30,22
Güney Afrika Cumhuriyeti	47.679	29.316	34.487	-38,51	17,64
Libya	234.762	72.014	99.395	-69,32	38,02
Mısır	100.040	94.871	100.971	-5,17	6,43
Sudan	11.434	10.562	12.162	-7,63	15,15
Tunus	102.341	100.185	111.627	-2,11	11,42
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	107.983	95.892	108.122	-11,20	12,75
TOPLAM AFRIKA	885.887	666.733	794.252	-24,74	19,13
Arjantin	82.977	62.394	48.280	-24,81	-22,62
Brezilya	85.473	42.530	49.754	-50,24	16,99
Kolombiya	26.046	19.416	29.650	-25,45	52,71
Şili	24.307	10.421	8.645	-57,13	-17,04
Venezuela	6.435	5.035	6.956	-21,76	38,15
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	23.731	14.106	15.381	-40,56	9,04
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	248.969	153.902	158.666	-38,18	3,10
TOPLAM KUZEY AMERİKA	17.719	13.368	15.597	-24,56	16,67
TOPLAM ORTA AMERİKA	11.131	7.629	8.435	-31,46	10,56
TOPLAM AMERİKA	277.819	174.899	182.698	-37,05	4,46
Bahreyn	32.476	41.505	59.442	27,80	43,22
Birleşik Arap Emirlikleri	51.600	38.315	49.360	-25,75	28,83

Irak	1.094.144	420.831	896.876	-61,54	113,12
İsrail	224.568	293.988	380.415	30,91	29,40
Katar	35.832	32.681	48.764	-8,79	49,21
Kuveyt	174.486	179.938	255.644	3,12	42,07
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	233.278	222.839	245.858	-4,47	10,33
Lübnan	197.552	191.642	237.476	-2,99	23,92
Suudi Arabistan	450.674	530.410	651.170	17,69	22,77
Ürdün	162.866	203.179	277.729	24,75	36,69
Yemen	24.237	25.325	28.491	4,49	12,50
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	882.280	324.998	461.776	-63,16	42,09
TOPLAM BATI ASYA	3.563.993	2.505.651	3.593.001	-29,70	43,40
Bangladeş	12.212	8.951	11.346	-26,70	26,76
Çin Halk Cumhuriyeti	313.704	167.570	247.277	-46,58	47,57
Endonezya	56.867	47.232	85.031	-16,94	80,03
Filipinler	83.515	59.015	63.244	-29,34	7,17
Hindistan	131.869	79.316	86.996	-39,85	9,68
İran	1.700.385	1.665.160	2.501.948	-2,07	50,25
Malezya	69.616	49.255	61.166	-29,25	24,18
Pakistan	59.700	52.023	77.464	-12,86	48,90
Singapur	26.892	15.962	17.561	-40,64	10,02
Tayland	22.125	12.483	30.721	-43,58	146,10
Diğ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	120.047	125.159	147.155	4,26	17,57
TOPLAM GÜNEY ASYA	2.596.932	2.282.126	3.329.909	-12,12	45,91
TOPLAM ASYA	6.160.925	4.787.777	6.922.910	-22,29	44,60
Almanya	5.580.792	3.890.074	3.584.653	-30,30	-7,85
Avusturya	486.044	310.946	287.746	-36,03	-7,46
Belçika	617.406	413.614	419.998	-33,01	1,54
Çek Cumhuriyeti (Çekya)	212.464	87.328	126.567	-58,90	44,93
Danimarka	408.841	329.618	269.026	-19,38	-18,38
Finlandiya	213.803	122.185	97.112	-42,85	-20,52
Fransa	847.259	555.151	578.524	-34,48	4,21
Hollanda	1.232.487	906.336	799.006	-26,46	-11,84
İngiltere (Birleşik Krallık)	2.512.139	1.711.481	1.658.715	-31,87	-3,08
İrlanda	101.379	54.221	50.102	-46,52	-7,60
İspanya	236.063	106.582	106.757	-54,85	0,16
İsveç	624.649	320.580	289.134	-48,68	-9,81
İsviçre	380.338	215.194	206.479	-43,42	-4,05
İtalya	507.897	213.227	205.788	-58,02	-3,49
İzlanda	9.579	3.314	2.455	-65,40	-25,92
Lüksemburg	12.764	4.831	4.922	-62,15	1,88
Macaristan	140.197	64.737	79.899	-53,82	23,42
Norveç	282.210	156.215	116.180	-44,65	-25,63

Polonya	500.779	205.701	296.120	-58,92	43,96
Portekiz	56.312	27.015	26.727	-52,03	-1,07
Slovakya	151.514	61.477	97.967	-59,42	59,36
Yunanistan	755.414	593.150	623.705	-21,48	5,15
Diğ. AVRUPA OECD ÜLKELERİ			2		
TOPLAM AVRUPA OECD	15.870.330	10.352.977	9.927.584	-34,77	-4,11
Arnavutluk	80.032	83.029	103.593	3,74	24,77
Bosna Hersek	85.434	66.177	90.378	-22,54	36,57
Bulgaristan	1.821.480	1.690.766	1.852.867	-7,18	9,59
Estonya	63.363	35.549	48.024	-43,90	35,09
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	12.967	10.342	10.201	-20,24	-1,36
Hırvatistan	38.598	21.346	23.630	-44,70	10,70
Karadağ	19.768	16.709	19.555	-15,47	17,03
Kosova	97.818	100.022	116.049	2,25	16,02
Letonya	60.485	34.861	46.536	-42,36	33,49
Litvanya	112.654	109.749	134.264	-2,58	22,34
Makedonya	167.428	146.008	172.851	-12,79	18,38
Malta	9.210	5.849	5.523	-36,49	-5,57
Romanya	441.097	357.473	423.868	-18,96	18,57
Sırbistan	178.997	110.594	146.852	-38,21	32,78
Slovenya	39.734	18.863	25.105	-52,53	33,09
Diğ. AVRUPA OECD DIŞI ÜLKELERİ	3.029	1.562	1.612	-48,43	3,20
TOPLAM AVRUPA OECD DIŞI	3.232.094	2.808.899	3.220.908	-13,09	14,67
TOPLAM AVRUPA	19.102.424	13.161.876	13.148.492	-31,10	-0,10
Azerbaycan	602.488	606.223	765.514	0,62	26,28
Beyaz Rusya (Belarus)	204.355	113.793	229.229	-44,32	101,44
Ermenistan	48.522	39.063	48.320	-19,49	23,70
Gürcistan	1.911.832	2.206.266	2.438.730	15,40	10,54
Kazakistan	423.744	240.188	402.830	-43,32	67,71
Kırgızistan	88.369	88.877	104.911	0,57	18,04
Moldova	149.800	140.117	171.538	-6,46	22,42
Özbekistan	143.331	134.330	195.745	-6,28	45,72
Rusya Fed.	3.649.003	866.256	4.715.438	-76,26	444,35
Tacikistan	31.917	24.768	30.532	-22,40	23,27
Türkmenistan	174.330	165.762	230.881	-4,91	39,28
Ukrayna	706.551	1.045.043	1.284.735	47,91	22,94
TOPLAM B.D.T.	8.134.242	5.670.686	10.618.403	-30,29	87,25
Amerika Birleşik Devletleri	798.787	459.493	329.257	-42,48	-28,34
Avustralya	225.762	97.626	77.153	-56,76	-20,97
Güney Kore	228.694	106.904	120.622	-53,25	12,83
Japonya	104.847	44.695	49.323	-57,37	10,35

Kanada	187.615	106.285	81.196	-43,35	-23,61
Meksika	45.902	20.958	19.632	-54,34	-6,33
Yeni Zelanda	36.915	15.287	11.362	-58,59	-25,68
TOPLAM DİĞER OECD	1.628.522	851.248	688.545	-47,73	-19,11
TOPLAM MİLLİYETSİZ	54.436	38.447	54.296	-29,37	41,22
TOPLAM OKYANUSYA	377	547	438	45,09	-19,93
YABANCI TOPLAM	36.244.632	25.352.213	32.410.034	-30,05	27,84

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Aralık Bülteni

1.1.2. TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılında ülkemizi ziyaret eden vatandaş sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %0,10 oranında bir artış ile 5.559.790 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4'te Türkiye'ye gelen yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin yıllara ve aylara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye'ye Gelen Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	279.334	343.459	350.916	329.148	22,96	2,17	-6,20
ŞUBAT	356.071	368.037	390.644	335.058	3,36	6,14	-14,23
MART	345.905	374.022	381.960	357.935	8,13	2,12	-6,29
NİSAN	358.556	331.219	466.574	428.167	-7,62	40,87	-8,23
MAYIS	430.837	383.628	543.963	498.687	-10,96	41,79	-8,32
HAZİRAN	459.487	359.512	463.846	475.476	-21,76	29,02	2,51
TEMMUZ	615.088	650.711	743.328	769.972	5,79	14,23	3,58
AĞUSTOS	533.644	525.116	526.500	647.375	-1,60	0,26	22,96
EYLÜL	420.822	456.162	556.757	615.342	8,40	22,05	10,52
EKİM	381.732	387.490	403.482	388.744	1,51	4,13	-3,65
KASIM	295.936	334.995	346.669	340.534	13,20	3,48	-1,77
ARALIK	311.934	355.086	379.828	373.351	13,83	6,97	-1,71
TOPLAM	4.789.346	4.869.437	5.554.467	5.559.790	1,67	14,07	0,10
12 AY TOP.	4.789.346	4.869.437	5.554.467	5.559.790	1,67	14,07	0,10

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Aralık Bülteni

(*) TÜİK tarafından çeyrek dönemlerin sonunda açıklanmaktadır.

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'e gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1 İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2017 yılının Aralık ayında İstanbul'a gelen yabancı sayısı, geçen yılın Aralık ayı ile karşılaştırıldığında %31,8 oranında artış göstererek 888,365 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI (%)		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	635.283	691.496	692.172	559.372	8,85	0,10	-19,2
ŞUBAT	696.054	732.202	674.465	590.175	5,19	-7,89	-12,5
MART	866.985	944.931	783.164	742.479	8,99	-17,12	-5,2
NİSAN	1.014.662	1.037.506	715.161	835.614	2,25	-31,07	16,8
MAYIS	1.079.598	1.182.906	869.446	830.019	9,57	-26,50	-4,5
HAZİRAN	1.090.284	1.091.357	707.050	827.494	0,10	-35,21	17,0
TEMMUZ	1.155.407	1.400.183	924.686	1.319.549	21,19	-33,96	42,7
AĞUSTOS	1.290.218	1.333.515	908.663	1.247.384	3,36	-31,86	37,3
EYLÜL	1.181.742	1.205.089	800.675	1.045.896	1,98	-33,56	30,6
EKİM	1.132.655	1.125.263	790.951	1.122.266	-0,65	-29,71	41,9
KASIM	844.289	848.420	663.524	831.982	0,49	-21,79	25,4
ARALIK	855.806	821.809	674.030	888.365	-3,97	-17,98	31,8
TOPLAM	11.842.983	12.414.677	9.203.987	10.840.595	4,82	-25,86	17,7
12 AY TOP.	11.842.983	12.414.677	9.203.987	10.840.595	4,82	-25,86	17,7

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Aralık Bülteni

2017 yılının Ocak-Aralık aylarında İstanbul'a gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde ilk 10 ülkenin sırasıyla; Alman, İran, Suudi Arabistan, Irak, Rusya, İngiliz, Fransız, Amerikan, Ukrayna ve Kuveyt vatandaşlarının oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 6. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Aralık)

S.No	ÜLKE İSMİ	2017 Gelen	2016 Gelen	Değişim%	S.No	ÜLKE İSMİ	2017 Gelen	2016 Gelen	Değişim%
1	ALMANYA	986.560	1.006.495	2,02	56	JAPONYA	42.406	38.307	-9,67
2	İRAN	900.810	648.176	-28,05	57	SIRBİSTAN	40.576	34.804	-14,23
3	SUUDİ ARABİSTAN	557.834	476.561	-14,57	58	POLONYA	36.912	37.307	1,07
4	IRAK	517.653	280.092	-45,89	59	ARNAVUTLUK	38.870	34.566	-11,07
5	RUSYA FEDERASYONU	494.084	297.723	-39,74	60	AFGANİSTAN	38.487	42.958	11,62
6	İNGİLTERE	380.943	371.526	-2,47	61	FİLİPİNLER	35.567	32.483	-8,67
7	FRANSA	370.517	362.947	-2,04	62	BOSNA HERSEK	37.371	30.179	-19,24
8	ABD	270.887	319.273	17,86	63	GÜNEY AFRIKA	30.367	24.907	-17,98
9	UKRAYNA	304.275	289.395	-4,89	64	BEYAZ RUSYA	29.155	25.204	-13,55
10	KUVEYT	241.930	170.839	-29,38	65	FİNLANDİYA	28.538	31.722	11,16
11	HOLLANDA	253.805	260.931	2,81	66	TACİKİSTAN	27.401	23.162	-15,47
12	AZERBEYCAN	216.162	188.199	-12,94	67	YEMEN	27.388	23.861	-12,88
13	TÜRKMENİSTAN	217.504	155.449	-28,53	68	ÇEK CUMHURİYETİ	26.181	27.976	6,86
14	CEZAYİR	205.915	171.504	-16,71	69	İRLANDA	25.030	25.991	3,84
15	ÇİN	221.870	154.999	-30,14	70	MACARİSTAN	26.901	26.957	0,21
16	ÜRDÜN	189.633	139.979	-26,18	71	NİJERYA	24.723	24.502	-0,89
17	ÖZBEKİSTAN	177.604	124.040	-30,16	72	FİLİSTİN	25.349	15.455	-39,03

18	İTALYA	163.034	168.083	3,10	73	UMMAN	23.525	13.139	-44,15
19	LÜBNAN	165.800	134.167	-19,08	74	MAKEDONYA	24.673	23.026	-6,68
20	KAZAKİSTAN	150.457	105.559	-29,84	75	KOLOMBİYA	24.479	15.102	-38,31
21	İSVEÇ	150.204	129.632	-13,70	76	TAYLAND	26.794	10.122	-62,22
22	İSRAİL	151.212	107.358	-29,00	77	LİTVANYA	20.777	19.815	-4,63
23	AVUSTURYA	138.493	136.773	-1,24	78	PORTAKİZ	19.216	19.510	1,53
24	BELÇİKA	122.193	119.052	-2,57	79	ERMENİSTAN	16.959	15.338	-9,56
25	GÜNEY KORE	109.113	97.411	-10,72	80	SLOVENYA	17.348	12.219	-29,57
26	TUNUS	107.776	96.818	-10,17	81	SLOVAKYA	14.930	13.944	-6,60
27	SURİYE	99.958	92.995	-6,97	82	HIRVATİSTAN	15.758	13.575	-13,85
28	FAS	104.511	79.755	-23,69	83	MEKSİKA	15.345	12.402	-19,18
29	İSVİÇRE	106.759	105.503	-1,18	84	LETONYA	13.759	12.776	-7,14
30	KKTC	101.203	95.829	-5,31	85	ESTONYA	13.186	13.549	2,75
31	MISIR	97.265	92.048	-5,36	86	MOĞOLİSTAN	12.356	10.353	-16,21
32	KIRGİZİSTAN	94.140	82.559	-12,30	87	SUDAN	11.556	10.071	-12,85
33	LİBYA	98.497	70.666	-28,26	88	SİNGAPUR	14.932	12.484	-16,39
34	ROMANYA	91.830	83.928	-8,61	89	BANGLADEŞ	10.772	8.518	-20,92
35	DANİMARKA	82.650	79.261	-4,10	90	KARADAĞ	10.714	9.576	-10,62
36	İSPANYA	89.051	83.152	-6,62	91	YENİ ZELENDA	8.126	9.335	14,88
37	BULGARİSTAN	74.945	73.785	-1,55	92	ŞİLİ	7.422	7.054	-4,96
38	ENDENOZYA	77.908	40.633	-47,84	93	ETİYOPYA	5.794	5.130	-11,46
39	YUNANİSTAN	75.602	83.108	9,93	94	VENEZUELLA	6.148	3.802	-38,16
40	KANADA	67.715	72.047	6,40	95	HONKONG	6.522	5.161	-20,87
41	PAKİSTAN	72.664	47.995	-33,95	96	KONGO DEMOK. CUM.	6.027	5.087	-15,60
42	HİNDİSTAN	71.821	64.543	-10,13	97	SENEGAL	6.038	5.593	-7,37
43	GÜRCİSTAN	64.454	57.665	-10,53	98	KAMERUN	5.701	5.352	-6,12
44	BAHREYN	58.533	40.700	-30,47	99	KIBRIS RUM KESİMİ	5.188	5.450	5,05
45	AVUSTRALYA	53.495	58.450	9,26	100	NEPAL	5.588	3.187	-42,97
46	TAYVAN	59.295	44.301	-25,29	101	KENYA	4.767	5.547	16,36
47	KOSOVA	54.421	47.702	-12,35	102	EKVATOR	4.726	3.377	-28,54
48	KATAR	47.642	31.007	-34,92	103	SOMALİ	4.893	3.333	-31,88
49	NORVEÇ	48.869	35.984	-26,37	104	MALTA	4.271	4.263	-0,19
50	ARJANTİN	44.303	57.894	30,68	105	PERU	4.245	3.546	-16,47
51	BİRLEŞİK ARAP EMİR.	45.371	37.361	-17,65	106	BİR. MİLLETLER ÖRG.	4.287	4.250	-0,86
52	MALAZYA	56.542	46.233	-18,23	107	GANA	4.231	3.213	-24,06
53	BREZİLYA	43.104	32.765	-23,99	108	VİETNAM	3.640	2.148	-40,99
54	MOLDOVA CUM.	38.681	37.360	-3,42	109	UGANDA	3.176	2.967	-6,58
55	HAYMATLOS	40.536	28.611	-29,42	110	DİĞER	63.471	50.635	-20,22

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Aralık Bülteni

Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt, Cezayir, Ürdün, Lübnan, Tunus, Suriye, Fas, Mısır, Libya, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen, Filistin, Umman ve Sudan'ın oluşturduğu Arap ülkelerinden gelen ziyaretçilerin sayıları payı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. İstanbul'a Arap Ülkelerinden Gelen Ziyaretçiler (Aralık)

	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016
İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ SAYISI	12.414.677	9.203.987	10.840.595	-25,86%	17,78%
ARAP ÜLKELERİNDEN GELENLER SAYISI	2.534.324	1.976.166	2.633.495	-22,02%	33,26%
PAY	20,4%	21,05%	24,3%		

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017 Aralık Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Antalya'ya 2017 yılının Aralık ayında gelen ziyaretçi sayısı 121.937 olarak gerçekleşerek, geçen yılın aynı ayında gelen ziyaretçi sayısına göre %14,38 artış göstermiştir.

Tablo 8. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL				DEĞİŞİM ORANI (%)		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	116.974	117.746	95.148	87.310	0,66	-19,19	-8,24
ŞUBAT	158.147	156.005	108.164	84.612	-1,35	-30,67	-21,77
MART	330.291	322.230	257.441	165.741	-2,44	-20,11	-35,62
NİSAN	797.141	651.885	373.764	517.360	-18,22	-42,66	38,42
MAYIS	1.506.809	1.388.037	639.227	1.056.971	-7,88	-53,95	65,35
HAZİRAN	1.779.151	1.642.032	712.953	1.473.621	-7,71	-56,58	106,69
TEMMUZ	2.046.715	2.036.137	1.013.912	1.819.502	-0,52	-50,20	79,45
AĞUSTOS	2.020.338	1.952.730	1.007.801	1.760.500	-3,35	-48,39	74,69
EYLÜL	1.621.491	1.585.690	934.545	1.527.523	-2,21	-41,06	63,45
EKİM	1.071.514	1.027.987	791.718	982.441	-4,06	-22,98	24,09
KASIM	283.117	272.926	140.637	141.444	-3,60	-48,47	0,57
ARALIK	151.000	118.591	106.603	121.937	-21,46	-58,71	14,38
TOPLAM	11.882.688	11.271.996	6.181.913	9.617.025	-5,14	-45,16	55,57
12 AYLIK TOP.	11.882.688	11.271.996	6.181.913	9.617.025	-5,14	-45,16	55,57

Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir. 2017 -Aralık Bülteni

2017 yılının ilk 12 ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna, İngiltere ve Hollanda'dır.

Birinci kaynak pazarına yükselmiş Rusya'da, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında geçen yılın aynı dönemine göre %14 oranında artış yaşanmıştır. İkinci kaynak pazarımız olan Almanya'dan gelen ziyaretçi sayısı geçen senenin aynı dönemine göre %7 oranında düşüş yaşamıştır.

Tablo 9. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Aralık)

MİLLİYETİ					YÜZDE		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
ALMANYA	73.043	57.779	38.840	36.207	-21	-33	-7
RUSYA	9.267	3.152	17.493	19.966	-66	455	14
İSRAİL	2.274	4.905	5.962	8.250	116	22	38
İNGİLTERE	4.885	3.650	2.070	4.117	-25	-43	99
POLONYA	1.108	837	621	3.358	-24	-26	441
HOLLANDA	6.081	5.373	2.851	2.819	-12	-47	-1
BELÇİKA	4.032	3.297	2.100	2.338	-18	-36	11
BULGARİSTAN	1.737	1.200	951	1.772	-31	-21	86
AVUSTURYA	3.157	2.245	1.400	1.524	-29	-38	9
NORVEÇ	1.529	1.876	1.403	1.271	23	-25	-9
İSVİÇRE	1.950	1.822	1.194	1.166	-7	-34	-2
İRAN	188	587	160	1.110	212	-73	594
AZERBEYCAN	107	510	732	1.102	377	44	51
FRANSA	1.247	827	929	1082	-34	12	16
İSVEÇ	2.523	963	293	1.062	-62	-70	262
FİNLANDİYA	1.975	373	47	908	-81	-87	1.832
K.K.T.C.	613	614	832	821	0	36	-1
IRAK	71	417	543	798	487	30	47
UKRAYNA	1.045	372	647	727	-64	74	12
ROMANYA	443	326	241	665	-26	-26	176
DANİMARKA	1.953	883	494	433	-55	-44	-12
SLOVAKYA	344	205	234	252	-40	14	8
İTALYA	400	367	159	198	-8	-57	25
ÇEK CUMHURİYETİ	227	148	151	198	-35	2	31
KAZAKİSTAN	169	92	256	192	-46	178	-25
ERMENİSTAN	395	9	168	172	-98	1.767	2
BEYAZ RUSYA	322	89	170	168	-72	91	-1
LİTVANYA	227	82	38	95	-64	-54	150
MACARİSTAN	158	61	95	91	-61	56	-4
MOLDOVA	226	26	55	34	-88	112	-38
DİĞER	4.657	3.231	2.625	3.851	-31	-19	47
T.C.	19.483	18.831	22.849	25.190	-3	21	10
TOPLAM	145.836	115.149	106.603	121.937	-21	-7	14

Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği Ekim - 2017 verilerinden derlenmiştir. 2017 –Aralık Bülteni

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Muğla'ya 2017 yılının Aralık ayında gelen ziyaretçi sayısı, 5.337 olarak gerçekleşerek geçen senenin aynı ayına göre %25,04 oranında artış göstermiştir. Bu rakamın %49'u yabancı, %51'i yerli turist oluşturmaktadır.

Tablo 10'da Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 10. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI (%)		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	2.874	3.038	5.743	5.580	5,71	89,04	-2,84
ŞUBAT	4.087	4.345	8.345	5.361	6,31	92,06	-35,76
MART	8.132	13.060	19.343	10.561	60,60	48,11	-45,40
NİSAN	128.324	92.227	70.939	77.180	-28,13	-23,08	8,80
MAYIS	419.463	388.179	235.893	249.731	-7,46	-39,23	5,87
HAZİRAN	525.420	515.141	273.660	342.526	-1,96	-46,88	25,16
TEMMUZ	657.689	637.057	360.706	423.812	-3,14	-43,38	17,50
AĞUSTOS	684.010	634.320	361.997	425.513	-7,26	-42,93	17,55
EYLÜL	559.722	498.835	306.371	366.030	-10,88	-38,58	19,47
EKİM	291.054	261.726	165.634	167.877	-10,08	-36,71	1,35
KASIM	17.010	23.201	9.878	9.971	36,40	-57,42	0,94
ARALIK	4.903	10.338	4268	5337	110,85	-58,71	25,04
TOPLAM	3.302.688	3.081.467	1.818.509	2.089.479	-6,70	-40,99	14,90
12 AY TOP.	3.302.688	3.081.467	1.818.509	2.089.479	-6,70	-40,99	14,90

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017 –Aralık Bülteni

2017 yılında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Yunanistan, Almanya, Ukrayna ve Rusya Federasyonu'dur.

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının Ocak-Aralık aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 11'de belirtilmiştir.

Tablo 11. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Aralık)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
ALMANYA	505	1.757	172	106	248%	-90%	-38%
AMERİKA	40	143	49	26	258%	-66%	-47%
AVUSTRALYA	13	15	10	13	15%	-33%	30%
AVUSTURYA	5	50	7	1	900%	-86%	-86%
AZERBEYCAN	3	0	2	5	-100%	0%	150%
BELÇİKA	8	46	16	16	475%	-65%	0%
BEYAZRUSYA	1	5	0	5	400%	-100%	0%
BULGARİSTAN	166	57	17	28	-66%	-70%	65%
ÇEK CUMHU.	0	0	9	2	0%	0%	-78%
DANİMARKA	4	245	6	15	6025%	-98%	150%
FİNLANDİYA	5	21	2	1	320%	-90%	-50%

FRANSA	24	404	32	24	1583%	-92%	-25%
G.AFRİKA C.	6	15	7	2	150%	-53%	-71%
HOLLANDA	17	512	18	32	2912%	-96%	78%
İNGİLTERE	979	914	112	1.065	-7%	-88%	851%
İRAN	4	6	0	1	50%	-100%	0%
İRLANDA	11	8	3	7	-27%	-63%	133%
İSPANYA	2	41	8	26	1950%	-80%	225%
İSRAİL	1	0	11	3	-100%	0%	-73%
İSVEÇ	10	339	8	10	3290%	-98%	25%
İSVİÇRE	19	372	10	8	1858%	-97%	-20%
İTALYA	17	853	16	16	4918%	-98%	0%
İZLANDA	0	5	1	0	0%	-80%	-100%
JAPONYA	5	13	5	2	160%	-62%	-60%
KANADA	14	76	19	6	443%	-75%	-68%
KAZAKİSTAN	3	2	0	1	-33%	-100%	0%
LETONYA	0	1	0	5	0%	-100%	0%
LİTVANYA	1	8	1	2	700%	-88%	100%
LÜBNAN	0	0	0	0	0%	0%	0%
LÜKSEMBURG	0	0	1	0	0%	0%	-100%
MACARİSTAN	6	9	4	2	50%	-56%	-50%
MISIR	3	0	0	0	-100%	0%	0%
NORVEÇ	6	7	4	4	17%	-43%	0%
POLONYA	6	26	5	13	333%	-81%	160%
PORTEKİZ	1	12	2	1	1100%	-83%	-50%
ROMANYA	3	34	9	5	1033%	-74%	-44%
RUSYA FED.	13	77	28	34	492%	-64%	21%
SİRBİSTAN	3	6	4	4	100%	-33%	0%
SLOVAKYA	2	2	1	3	0%	-50%	200%
SLOVENYA	0	17	0	0	0%	-100%	0%
SUUDİ ARABİSTAN	5	6	0	0	20%	-100%	0%
UKRAYNA	31	59	20	74	90%	-66%	270%
ÜRDÜN	0	0	1	0	0%	0%	-100%
YENİ ZELANDA	1	6	7	4	500%	17%	-43%
YUNANİSTAN	659	763	608	937	16%	-20%	54%
DİĞER	101	403	58	82	299%	-86%	41%
YABANCI TURİST	2.703	7.335	1.292	2.591	171%	-82%	101%
YERLİ TURİST	2.200	3.003	2.976	2.746	37%	-1%	-8%
GENEL TOPLAM	4.903	10.338	4.268	5.337	111%	-59%	25%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017 –Aralık Bülteni

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

İzmir'e 2017 yılının Aralık ayında gelen ziyaretçi sayısı 21.990 olarak gerçekleşmiştir. Geçen senenin Aralık ayına göre %60,41 oranında azalma göstermiştir.

2017 yılının Ocak-Aralık aylarının toplamı incelendiğinde; geçen yılın aynı dönemine göre %9,32'lik bir artış ile 1.324.814 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12'de İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 12. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	53.301	46.905	48.558	49.719	-12,00	3,52	2,39
ŞUBAT	64.271	58.143	51.902	49.105	-9,53	-10,73	-5,39
MART	71.643	70.217	72.713	67.610	-1,99	3,55	-7,02
NİSAN	138.058	117.851	81.030	91.119	-14,64	-31,24	12,45
MAYIS	187.764	182.012	121.896	112.634	-3,06	-33,03	-7,60
HAZİRAN	214.307	197.817	124.923	156.058	-7,69	-36,85	24,92
TEMMUZ	303.790	303.118	223.902	248.714	-0,22	-26,13	11,08
AĞUSTOS	287.170	291.979	185.526	241.832	1,67	-36,46	30,35
EYLÜL	223.774	219.188	146.014	178.891	-2,05	-33,38	22,52
EKİM	178.793	171.599	107.145	111.929	-4,02	-37,56	4,46
KASIM	71.008	77.666	48.310	17.203	9,38	-37,80	-64,39
ARALIK	53.688	56.057	55.552	21.990	4,41	-0,90	-60,41
TOPLAM	1.847.567	1.792.552	1.211.919	1.324.814	-2,98	-32,39	9,32
12 AYLIK TOP.	1.847.567	1.792.552	1.211.919	1.324.814	-2,98	-32,39	9,32

Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017 - Aralık Bülteni

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının Aralık ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 13'te belirtilmiştir.

Tablo 13'e göre İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2017 yılının 12 ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya, Hollanda, K.K.T.C, İngiltere ve Yunanistan'dır. Yılın 12 ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %35'ini yabancı ziyaretçiler oluşturmuştur. Geçen yılın Aralık ayına göre gelen yabancı ziyaretçi sayısında %3 oranında artış olmuştur.

Tablo 13. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Aralık)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
A.B.D.	468	1.044	196	161	123%	-81%	-18%
Almanya	10.628	11.261	10.268	11.323	6%	-9%	10%
Arjantin	4	18	0	10	350%	-100%	
Arnavutluk	12	22	34	9	83%	55%	-74%
Avustralya	92	36	34	60	-61%	-6%	76%
Avusturya	832	735	786	870	-12%	7%	11%
Azerbaycan	13	27	27	30	108%	0%	11%
Bangladeş	1	2	0	2	100%	-100%	
Belarus	1	5	12	8	400%	140%	-33%
Belçika	328	260	402	485	-21%	55%	21%
Bosna Hers.	5	6	5	12	20%	-17%	140%
Brezilya	75	14	10	21	-81%	-29%	110%
Bulgaristan	218	211	225	314	-3%	7%	40%
Cezayir	0	3	3	2		0%	-33%
Çek Cum.	34	9	9	4	-74%	0%	-56%
Çin Halk C.	98	22	24	24	-78%	9%	0
Danimarka	563	208	34	30	-63%	-84%	-12%
Endonezya	52	44	97	51	-15%	120%	-47%
Ermenistan	0	72	0	1		-100%	
Estonya	7	7	1	3	0%	-86%	200%
Fas	17	7	10	14	-59%	43%	40%
Filipinler	67	83	121	82	24%	46%	-32%
Finlandiya	30	14	9	7	-53%	-36%	-22%
Fransa	1.186	414	424	445	-65%	2%	5%
G. Kıbrıs Rum	8	14	13	27	75%	-7%	108%
Güney Kore	175	48	34	33	-73%	-29%	-3%
G. Afrika C.	44	2	6	4	-95%	200%	-33%
Gürcistan	21	13	25	25	-38%	92%	0%
Hırvatistan	34	42	13	31	24%	-69%	138%
Hindistan	58	27	43	61	-53%	59%	42%
Hollanda	1.412	1.645	1.873	2.209	17%	14%	18%
Irak	9	2	7	44	-78%	250%	529%
İngiltere	2.341	660	970	1.134	-72%	47%	17%
İran	29	18	61	41	-38%	239%	-33%
İrlanda	42	10	32	35	-76%	220%	9%
İspanya	90	53	71	35	-41%	34%	-51%
İsrail	3	15	28	6	400%	87%	-79%
İsveç	885	256	14	14	-71%	-95%	0%
İsviçre	556	482	457	523	-13%	-5%	14%

İtalya	1.412	356	164	123	-75%	-54%	-25%
İzlanda	3	5	0	0	67%	-100%	
Japonya	46	19	64	76	-59%	237%	19%
K.K.T.C.	922	1.187	1.158	1.417	29%	-2%	22%
Kanada	51	44	53	65	-14%	20%	23%
Karadağ	4	2	1	3	-50%	-50%	200%
Kazakistan	5	9	6	10	80%	-33%	67%
Kırgızistan	2	5	2	9	150%	-60%	350%
Kolombiya	0	5	3	337		-40%	11.133%
Kosova	6	6	9	10	0%	50%	11%
Kuveyt	2	3	1	3	50%	-67%	200%
Letonya	9	3	7	11	-67%	133%	57%
Libya	6	1	0	1	-83%	-100%	
Litvanya	24	10	10	12	-58%	0	20%
Lübnan	4	429	15	20	10.625%	-97%	33%
Lüksemburg	6	0	2	2	-100%		0%
Macaristan	34	5	7	16	-85%	40%	129%
Makedonya	27	14	10	15	-48%	-29%	50%
Malezya	22	12	1	5	-45%	-92%	400%
Malta	1	0	1	1	-100%		0%
Meksika	38	12	11	168	-68%	-8%	1.427%
Mısır	4	4	13	12	0%	225%	-8%
Milliyetsiz	24	41	11	31	71%	-73%	182%
Moldova C.	3	6	6	4	100%	0	-33%
Norveç	36	20	11	16	-44%	-45%	45%
Özbekistan	2	4	3	4	100%	-25%	33%
Pakistan	13	6	5	9	-54%	-17%	80%
Polonya	111	125	98	89	13%	-22%	-9%
Portekiz	30	13	8	9	-57%	-38%	13%
Romanya	111	32	25	39	-71%	-22%	56%
Rusya Fed.	93	56	85	64	-40%	52%	-25%
S.Arabistan	2	1	4	4	-50%	300%	0%
Singapur	3	0	0	13	-100%		
Slovakya	81	9	8	4	-89%	-11%	-50%
Slovenya	10	17	5	5	70%	-71%	0%
Suriye	57	3.280	10	27	5.654	-100%	170%
Şili	11	1	1	5	-91	0	400%
Tacikistan	2	2	1	1	0	-50%	0%
Tayland	0	7	9	16		29%	78%
Tunus	20	2	3	0	-90	50%	-100%
Türkmenistan	4	6	23	12	50	283%	-48%
Ukrayna	93	98	109	112	5	11%	3%

Ürdün	5	16	13	8	220%	-19%	-38%
Venezüella	6	1	0	1	-83%	-100%	
Yemen	0	3	2	0		-33%	-100%
Y. Zelandada	12	2	0	0	-83%	-100%	
Yunanistan	913	1.251	785	963	37%	-37%	23%
Diğer	85	87	59	51	2%	-32%	-14%
Yabancı Topl.	24.794	25.028	19.201	21.990	1%	-23%	15%
TÜRKİYE	28.894	31.029	36.351	39.986	7%	17%	10%
TOPLAM	53.688	56.057	55.552	61.976	4%	-1%	12%

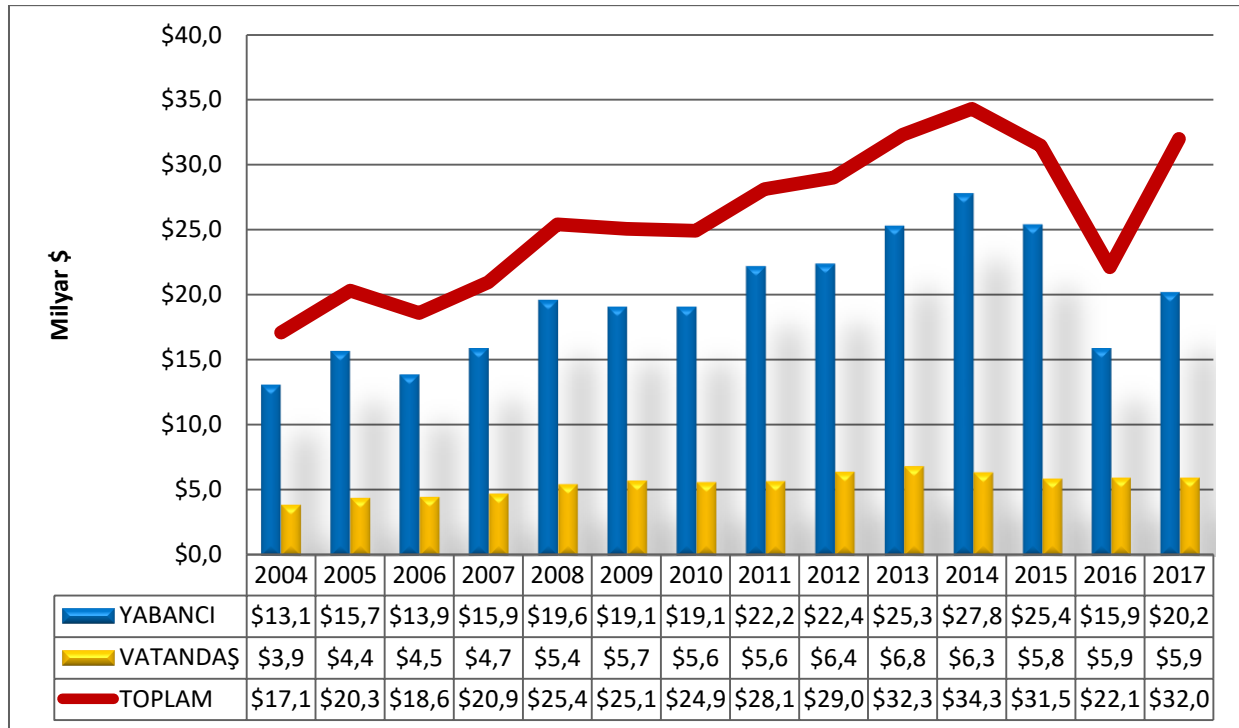
Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2017-Aralık Bülteni

2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

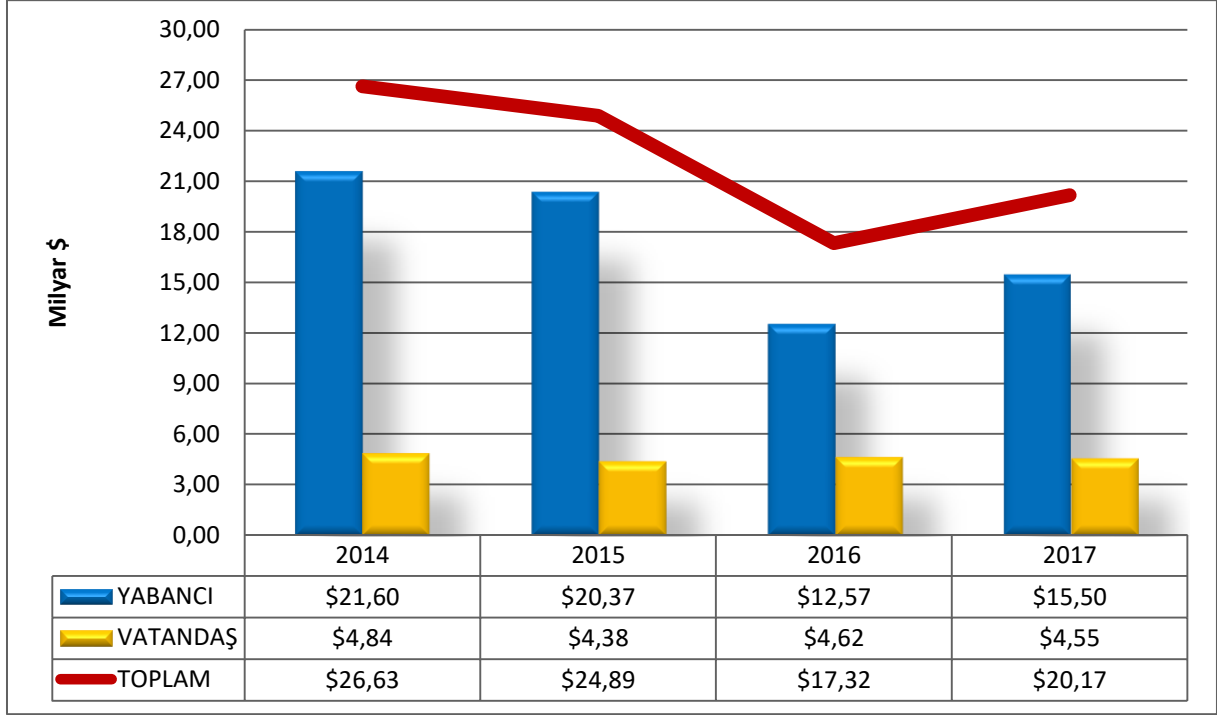
Ülkemizin turizm geliri, 2016 yılından 2017 yılına %44,7 artarak 32,0 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir ise bir önceki yıla oranla yaklaşık rakamlara ulaşmıştır. Gelen yabancı sayısının %21,24 oranında artışı, sadece yabancılardan elde edilen gelir %21,2 oranda artmasını sağlamıştır.

Türkiye’nin turizm gelirinin yıllara göre dağılımının gösterildiği Şekil 1’de görüldüğü gibi, 2014 yılı turizm gelirleri karşılaştırıldığında 10 yılda %100,5 gibi büyük bir oranla büyüme yaşandığı görülmektedir. 2014 yılından sonra turizm gelirimizde düşüş yaşanmış, 2017 yılında tekrar yükselişe geçmiştir.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarına gelir grafiği rakamları ile verilmiştir. 2017 yılının turizm geliri 20,17 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %14,12 oranında artmıştır.

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı (İlk Yarıyıl)

Tablo 14'te 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 14. 2015 - 2017 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

AYLAR	2014				2015				2016				2017				2016/2015				2017/2016			
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM
OCAK	1 090,3	417,9	12,2	1 520,4	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	-20,8	11,6	-4,3	-13,1	-18,7	-	-25,6	-19
ŞUBAT	1 065,6	365,3	11,4	1 442,3	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	-25,5	15,1	-7,5	-16,7	-15,1	-	-24,4	-16,5
MART	1 476,5	354,4	14,3	1 845,2	1 464,7	340,3	11	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8	1 233,8	-26,9	12,8	-3,6	-19,3	-15,6	-16	-24,5	-15,8
NİSAN	1 649,6	436,5	17,2	2 103,3	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8	1 031,8	329,7	10,6	1 372,1	-36,4	12,7	7,7	-27,4	6,6	-	-15,9	1,4
MAYIS	2 670,9	453,5	22	3 146,4	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4	1 533,2	361,2	10,8	1 905,2	-39,7	14,7	-15,8	-32,4	8,2	-	-18,8	3,6
HAZİRAN	3 213,9	489,1	23,2	3 726,2	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0	1 810,8	313,3	11,6	2 135,7	-49	3,5	-22,4	-43,2	27,1	-	-14,1	19,3
TEMMUZ	3 079,0	601,8	24,9	3 705,7	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6	2 695,0	758,1	15,8	3 468,9	-43,3	3,3	-23,9	-35,1	57,6	14,3	-6,5	45,1
AĞUSTOS	4 048,9	863,6	34,2	4 946,7	3 849,7	868,5	24	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4	3 288,0	962,4	19,6	4 270,0	-41,5	-4,6	-27,9	-34,7	46	16,1	13,3	37,8
EYLÜL	3 311,1	863,5	27,5	4 202,1	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0	2 744,5	884,3	24	3 652,8	-36,4	3	-24,4	-27,9	42,6	4,4	54,8	31
EKİM	3 386,5	554	24,8	3 965,3	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493	15,7	2 309,7	2 512,0	481,6	19	3 012,6	-36,5	-7	-7,1	-31,7	39,5	-2,3	21	30,4
KASIM	1 639,5	443,8	15,5	2 098,8	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892	429	10	1 331,0	1 207,8	448,7	10,5	1 667	-31,9	-9,5	-22,5	-25,9	35,4	4,6	5	25,2
ARALIK	1 146,3	445,9	11,4	1 603,6	922,8	455	11,5	1 389,3	721	413	8,1	1 142,1	995,2	425,6	8,8	1 429,6	-21,9	-9,2	-29,6	-17,8	38	3,1	8,6	25,2
12 AYLIK TOPLAM	27.778,08	6.289,32	238,53	34.305,94	25.438,80	5.843,00	182,60	31.464,70	15.991,40	5.964,90	151,10	22.107,40	20.222,90	5.908,80	151,90	26.283,60	-	2,09	-	-29,74	26,50	-	0,53	18,90

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

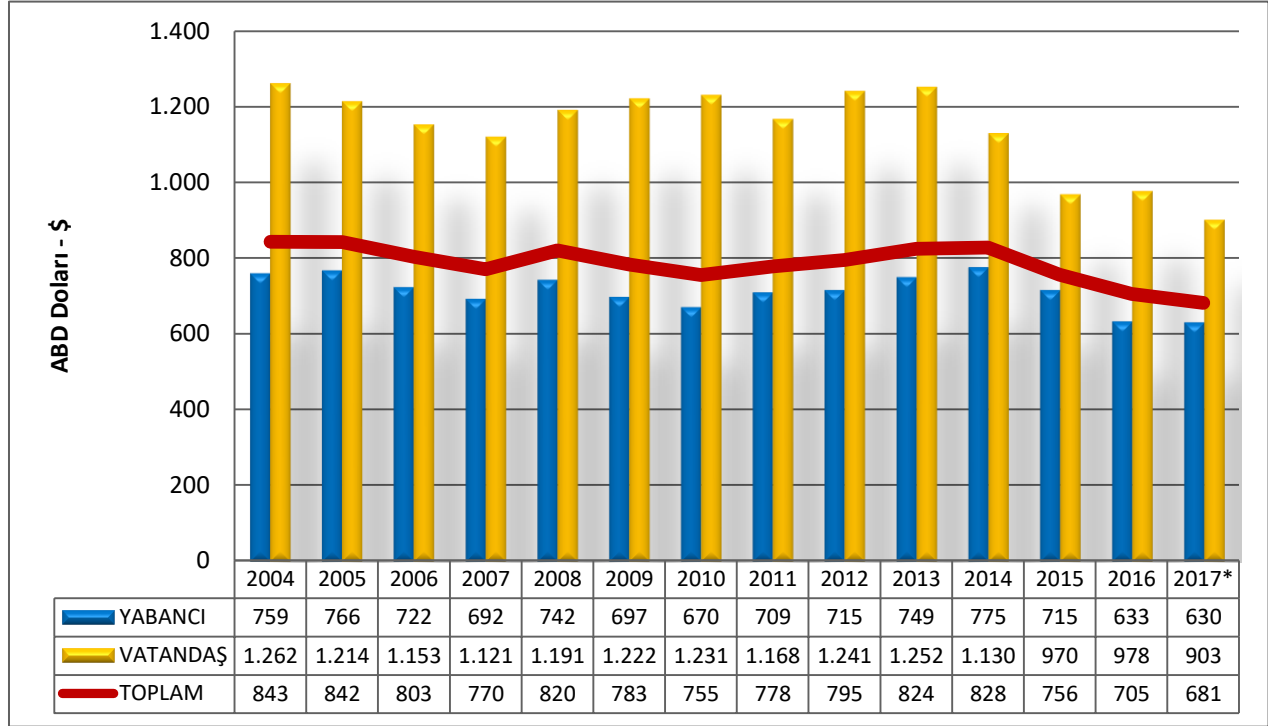
(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayırımı Verilememektedir.

TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA TABLOSU

2017 yılına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 630 ABD Doları ve yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 903 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; genel ortalama harcama 681 ABD Doları olarak gerçekleşerek düşüş devam etmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı gösterilmiştir.

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2017 yılında gerçekleşen ülkemizin ihracat rakamı 157 milyar 055 milyon 371 bin ABD Doları, ithalat rakamı ise 233 milyar 791 milyon 662 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 76 milyar 736 milyon 291 bin ABD Doları gerçekleşmiştir. Aynı döneme ait turizm gelirimiz 26 milyar 283 milyon 660 bin ABD Doları olmuştur. Diğer bir deyişle, turizm gelirimiz, dış ticaret açığımızın %34,25'ini karşılamıştır.

Tablo 15'te dış ticaret verisi ve turizm gelirinun yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 15. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

	2017 - Dış Ticareti Verileri (000 \$)					
	YILLAR	2014	2015	2016	2017	Değişim
	KALEMLER					(%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	242.177.117	207.234.359	198.618.235	233.791.662	-4%
	Türkiye Toplam İhracatı	157.610.158	143.838.871	142.529.584	157.055.371	10%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-84.566.959	-63.395.488	-56.088.651	-76.736.291	37%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	34.305.903	31.464.777	22.107.440	26.283.660	-30%
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	40,57%	49,63%	39,42%	34,25%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	15.735.932	17.543.573	17.840.587	17.428.070	-2%
	Otomotiv İhracatı	18.063.448	17.462.631	19.801.974	23.946.390	21%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	2.327.516	-80.942	1.961.387	6.518.320	232%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,15%	1,00%	1,11%	1,37%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	6,50%	8,47%	8,98%	7,45%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	11,46%	12,14%	13,89%	15,25%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	12.949.765	11.220.860	11.661.326	12.509.018	7,3%
	Tekstil İhracatı	29.368.166	26.339.358	26.206.809	27.598.953	5,3%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	16.418.401	15.118.498	14.545.483	15.089.935	4%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,27%	2,35%	2,25%	2,21%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,35%	5,41%	5,87%	5,35%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	18,63%	18,31%	18,39%	17,57%	

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2014 yılında 5,4 Milyar ABD Doları, 2015 yılında %4,16 artarak 5,6 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında 5,04 Milyar ABD Doları olan turizm gideri geçen yılın aynı dönemine göre 2017 yılında %1,7 artarak 5,13 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 16’da turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 16. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

	2014	2015	2016	2017	2015/14	2016/15	2017/2016
OCAK	394,4	410,8	481,0	275,2	4,2	17,1	-42,8
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	-12,7	23,4	-47,8
MART	478,0	441,0	525,2	303,2	-7,7	19,1	-42,3
NİSAN	403,4	478,9	475,1	428,9	18,7	-0,8	-9,7
MAYIS	481,3	554,9	555,1	499,3	15,3	0,0	-10,1
HAZİRAN	518,1	509,0	479,5	458,2	-1,8	-5,8	-4,4
6 AYLIK TOPLAM	2 768,6	2 825,3	3 047,3	2 242,2	2,0	7,9	-26,4
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8	557,5	16,5	-12,1	27,6
AĞUSTOS	416,0	445,1	327,6	505,9	7,0	-26,4	54,4
EYLÜL	335,7	402,8	367,4	497,4	20,0	-8,8	35,4
EKİM	587,9	551,7	313,3	462,6	-6,2	-43,2	47,7
KASIM	456,7	481,0	272,0	417,3	5,3	-43,5	53,4
ARALIK	479,1	495,7	285,4	454,4	3,5	-42,4	59,2
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8	5 137,3	4,2	-11,4	1,7

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü - 2017